

Asia: VN/549/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vanhusasiavaltuutetusta

Lausunnonantajan lausunto

Voidaanko esityksellä näkemyksenne mukaan parantaa ikääntyneiden asemaa ja edistää ikääntyneiden oikeuksia?

- VANHUSASIAVALTUUTETUN TEHTÄVÄN PERUSTAMINEN ON VAIN YKSI MAHDOLLISUUS VANHUSTEN YLEISTEN OIKEUKSIEN JA HEIHIN KOHDISTUVIEN ASETEIDEN PARANTAMISEKSI SEKÄ VANHUSTEN HOITOON JA HOIVAAN LIITTYVIEN YLEISESTI TIEDOSSA OLEVIEN VARSIN VAIKEIDEN ONGELMIEN RATKAISEMISEKSI RIITTÄVÄN NOPEALLA JA TEHOKKAALLA TAVALLA.
- PÄINVASTOIN VOITAIISIIN JOPA SANOA, ETTÄ HUOMATTAVASTI TÄRKEÄMPÄÄ OLISI SAADA RIITTÄVÄN TEHOKKAAT VALVONTATOIMENPITEET VANHUSTEN HOIDON TURVAAMISEKSI JO NYKYISIN VOIMASSA OLEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN EDELLYTTÄMÄN TASON MUKAISESTI.
- VOIDAAN SANOA, ETTÄ SUOMESSA ON JO TÄLLÄ HETKELLÄ RIITTÄVÄ MÄÄRÄ VANHUSHUOLLON VALVOJIA, MUTTA SIITÄ HUOLIMATTA KÄYTÄNNÖN TASOLTA PUUTTUU EDELLEEN ONGELMIEN OSALTA RIITTÄVÄ NOPEUS NIIDEN POISTAMISEEN ENNEN VANHUSTEN POISTUMISTA HEIDÄN HOIDON JA HOIVAN TARPEIDEN JÄRJESTYMISTÄ.
- VANHUSTEN HOITO- JA HOIVAYKSIKÖIDEN OMAVALVONNAN TEHOSTAMINEN JA SEN SAATTAMINEN NIIN JULKISELLA KUIN MYÖS YKSITYISELLÄ SEKTORILLA ARVOSTELUN KESTÄVÄLLE, TODELLISELLE LAINMUKAISELLE TASOLLE, OLISI EHKÄ TÄRKEIN TEHTÄVÄ NYKYTILANTEESSA SEN VALVONTAVAIKEUDESTA HUOLIMATTA.
- JOTTA OMAVALVONTAA SEKÄ MYÖS LAITOSTEN JA YKSIKÖIDEN VIRANOMAISVALVONTAA VOITAIISIIN ENTISESTÄÄN PARANTAA JA TEHOSTAA, VOITAIISIIN KÄYTÄNNÖN VALVONTAAN LISÄTÄ OMAT AVIEN ALAISUUDESSA TOIMIVAT MAAKUNNALLISET YKSIKÖT, JOTTA PERUSVALVONTA KATTAISI JATKUVAN VUOSITTAISEN LAINMUKAISUUDEN VALVONNAN.

Onko teillä huomioita koskien valtuutetulle säädettäviä tehtäviä?

- JOTTA VALTUUTETULLA OLISI JOTAIN UUTTA ANNETTAVAA NYKYISEEN VALVONTILANTEeseen, TULISI HÄNELLÄ OLLA EHDOTTOMASTI OIKEUS PUUTTUA JOIHINKIN – EI YKSITTÄISIIN, MUTTA YLEISELLÄ TASOLLA TÄRKEISIIN JA ESILLE NOUSSEISIIN ONGELMIIN JA NIIDEN HOITAMISEEN LAINMUKAISELLA TAVALLA, TARVITTAESSA VAIKKA OIKEUSTEITSE. SIKSI 3 §:N MUKAISIIN TEHTÄVIIN TULISI LIITTÄÄ MYÖS MAHDOLLISUUS LAILLISUUSVALVONTAAN JOISSAKIN TÄRKEISSÄ PERIAATTEELLISISSA KYSYMYKSISSÄ. ILMAN NÄITÄ OIKEUKSIA VANHUSASIAVALTUUTETTU LIITTYISI VAIN MUIDEN ESITYKSIÄ JA HAVAINTOJA ANTAVIEN SEKÄ RAPORTOIVIEN VIRANOMAISTEN JOUKKON ILMAN TODELLISIA TOIMINTAMAHDOLLISUUKSIA JA -VALTUUKSIA.
- WALESIN, POHJOIS-IRLANNIN JA MALTAN KOKEMUKSET PUOLTAVAT EDELLÄ KUVATTUJEN OIKEUKSIEN LIITTÄMISTÄ VALTUUTETUN TEHTÄVIIN. SEN VUOKSI VALTUUTETUN TOIMISTOSSA TULISI OLLA AINAKIN YKSI LAINOPPINUT VIRANHALTIJA.
- LÄHINNÄ LAINMUKAISUUSVALVONNAN VUOKSI VANHUSASIAVALTUUTETUN TOIMISTON PAREMPI, MUTTA VÄHÄLLE SELVITYKSELLE JÄÄNYT SJOITUSPAIKKAVAIHTOEHTO TULISI PERUSTELLUSTI OLLA EDUSKUNNAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMISTON YHTEYDESSÄ. VAIN SILLÄ TAVALLA VOITAISII NYKYISESTÄÄN TEHOSTAA VANHUSTEN OIKEUKSIEN TEHOKKAAMPAA VALVONTAA.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

- VANHUSASIAVALTUUTETUN TEHTÄVÄN PERUSTAMINEN ON TARPEELLINEN ASIA, MUTTA TEHTÄVÄN ONNISTUNUT HOITAMINEN EDELLYTTÄÄ, ETTÄ HOITAJALLA ON MAHDOLLISUUDET PUUTTUA KÄYTÄNNÖN TASOLLA ESIIN NOUSSEIDEN ONGELMIEN RATKAISUUN PERIAATTEELLISESTI TÄRKEISSÄ ASIOISSA. NYT ESILLÄ OLEVA LUONNOS EI SITÄ TAKAA PARHAALLA MAHDOLLISELLA TAVALLA.
- LAKILUONNOKSEN PERUSTELUT ON ESITETTY KIITETTÄVÄN PERUSTEELLISESTI. JOPA KOLMASOSAAN TIIVISTETTY PERUSTELUOSA ANTAISI SELKEÄMMÄN JA HELPOMMIN OMAKSUTTAVAN KUVAN TÄMÄNHETKISESTÄ VANHUSHUOLLON TILANTEESTA.

Turunen Jouni
Joensuun kaupunki - Vanhusneuvosto